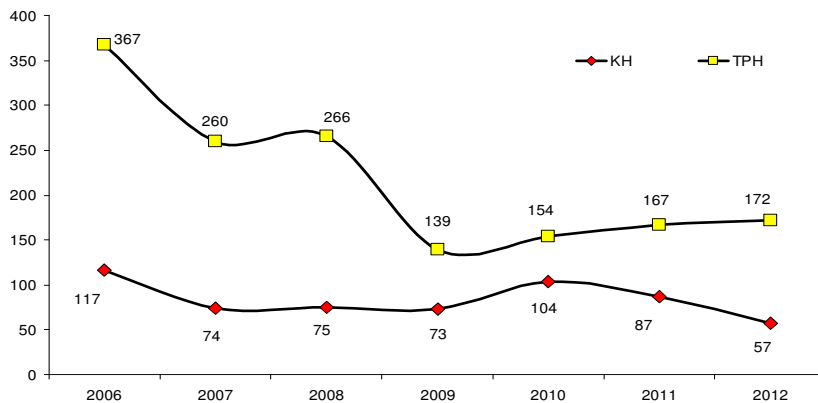

Kutsehaigustest ja tööst põhjustatud haigestumine 2012. aastal

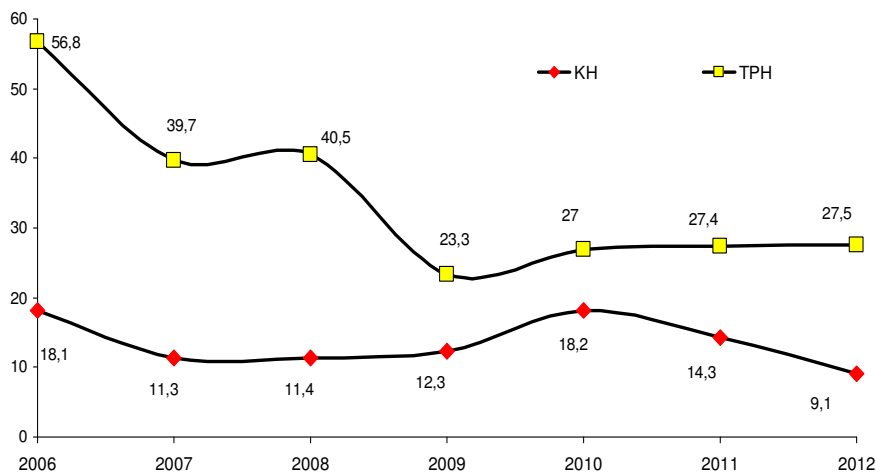
Töötervishoiu ja tööohutuse seaduse kohaselt on kutsehaigus haigus, mille on põhjustanud kutsehaiguste loetelus nimetatud töökeskkonna ohutegur või töö laad. Kutsehaiguste loetelu kehtestab sotsiaalminister. Tööst põhjustatud haigus on töökeskkonna ohuteguri põhjustatud haigus, mida ei loeta kutsehaiguseks. Kutsehaiguse ja tööst põhjustatud haiguse diagnoosib töötervishoiuarst.

2012. aastal diagnoositi kutsehaigus (KH) 57 isikul ja tööst põhjustatud haigestumine (TPH) 172 juhul. KH ja TPH juhud aastatel 2006-2012 on esitatud joonisel 1.

Joonis 1. Kutse- ja tööst põhjustatud haigusjuhtude arv aastatel 2006–2012.

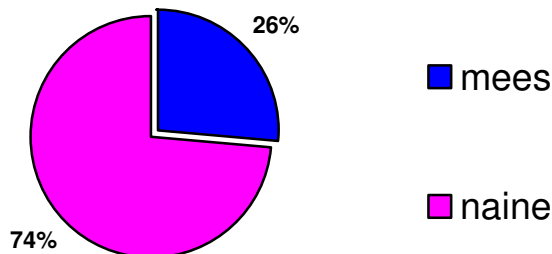
2012. aastal diagnoositi KH 9,1 juhtu ja TPH 27,5 juhtu 100 000 töötaja kohta.

Joonis 2. KH ja TPH juhud 100 000 töötaja kohta aastatel 2006 – 2012.

2012. aastal kutsehaigestunute iseloomustus

2012. aastal diagnoositi kutsehaigusi 15 mehel ja 42 naisel (meeste-naiste suhe oli 1:2,8). Haigestunute keskmine vanus oli 52,5 eluaastat, neist meestel 51,9 ja naistel 52,7 eluaastat.

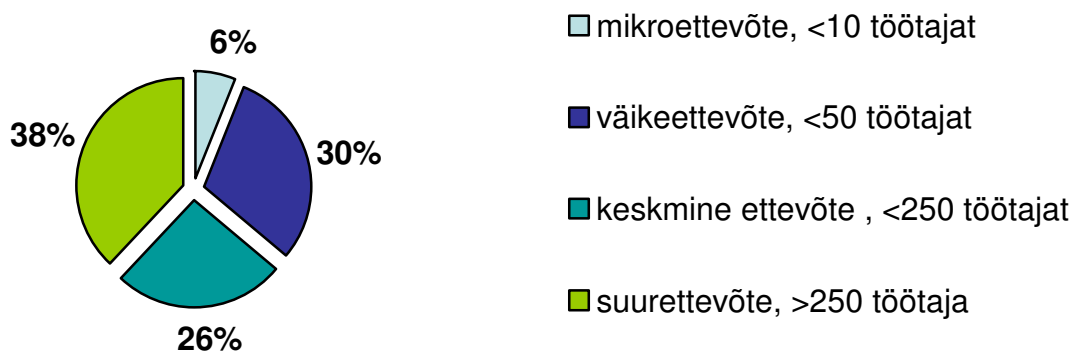
Joonis 3. 2012. aastal kutsehaigestunute sooline osakaal: 74% olid naised ja 26% mehed.

Elukoha järgi diagnoositi 2012. aastal kõige enam KH juhte Harju maakonna elanikel.

Järgnevalt on toodud kutsehaigestunud isikute arv maakondade lõikes:

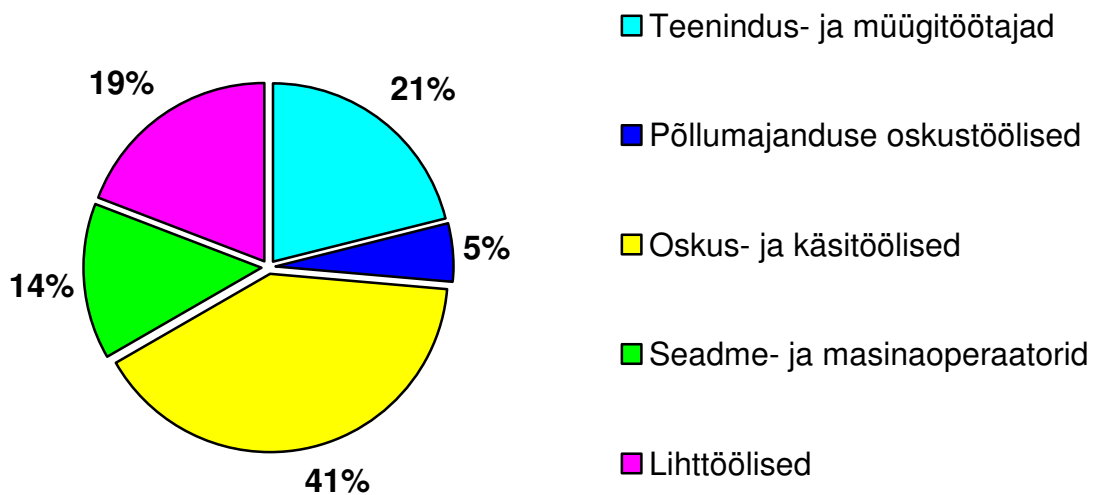
maakond	KH juhtude arv
Harjumaa (sh Tallinn 18 ja Harju 7 juhtu)	25
Järva	5
Viljandi	5
Lääne-Viru	4
Põlva	4
Ida -Viru	3
Tartu	3
Jõgeva	2
Hiiu	1
Pärnu	1
Rapla	1
Saare	1
Valga	1
Võru	1
Lääne	0

Ettevõtte suuruse järgi oli 2012. aastal KH hulgas enim neid, kes töötasid mõnes suurettevõttes (38%) ning väikseim oli KH hulgas mikroettevõttes töötavate isikute osakaal (6%).

Joonis 4. KH juhtude osakaal ettevõtte suuruse järgi, kus KH juht aset leidis (N=50).

Tegevusalad, millel töötamine kutsehaiguse põhjustas, olid erinevad. Kõige enam KH juhtudest olid oskus- ja käsitöötajatel, järgnesid teenindus- ja müügitöötajad ning lihttöölised. Nii oli kutsehaigestunute hulgas kuus õmblejat, kolm lüpsjat, kolm raietöölise, kaks maalrit, kaks traktoristi, kaks kassapidajat.

Joonis 5. Kutsehaigestunute osakaal tegevusalade järgi 2012. aastal.

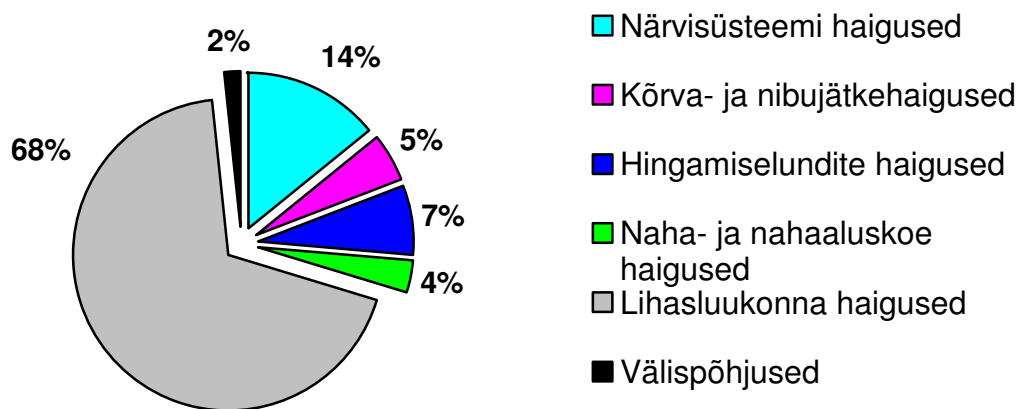
Kutsehaigust põhjustavad ohutegurid jagatakse füüsilisteks, keemilisteks, bioloogilisteks, füsioloogilisteks ja psühholoogilisteks. Kõige enam oli kutsehaigust põhjustavaks ohuteguriks töötamine sundasendis, monotoonne töö või raskuste käsitsi teisaldamine, seega füüsilised ja füsioloogilised ohutegurid; lisaks mõned üksikud juhud ekspositsioonist kemikaalidele, tolmu, mürale või vibratsioonile.

Kutsehaigestunutel olid töötervishoiuarstid keskmiselt diagnoosinud kolm KH samal isikul: ühe KH diagnoosiga olid 15 isikut, kahe KH diagnoosiga seitse, kolme KH diagnoosiga 14, nelja KH diagnoosiga 10, viie KH diagnoosiga kuus, kuue KH diagnoosiga neli ja seitsme KH diagnoosiga üks kutsehaigestunu. Kokku diagnoositi 2012. aastal 57 isikul 172 haigust või seisundit.

Kõige enam erinevaid kutsehaiguse diagnoose saanud isikul, kel esines korraga seitse KH või seisundit, oli töötervishoiuarst diagnoosinud alljärgnevad kutsehaigused ja seisundid:

- 1) M70.8 – rakenduse, ülepingutuse ja survega seotud pehmete kudede muud haigusseisundid;
- 2) M75.1 – õlavarre pöörajahaste kõõluskätise sündroom;
- 3) G56.0 – karpaalkanali sündroom;
- 4) M25.5 – liigesvalu;
- 5) M54.5 – nimmevalu;
- 6) M77 – muud entesopaatid;
- 7) M75.5 – õlalimapaunapõletik ehk -bursiit.

Töötervishoiuarsti teatisel kutsehaiguse diagnoosimise kohta oli esimese diagnoosina esitatud haigustest ja seisunditest kõige sagedamini luulihaskonna haigusi (68%), järgnesid närvisüsteemi (14%), hingamiselundite haigused (7%), kõrva- ja nibujätkehaigused (5%), naha- ja nahaaluskoe haigused (4%) ning välispõhjused (2%).

Joonis 6. 2012. aastal diagnoositud kutsehaiguste osakaal esimese diagnoosi järgi (N=57).

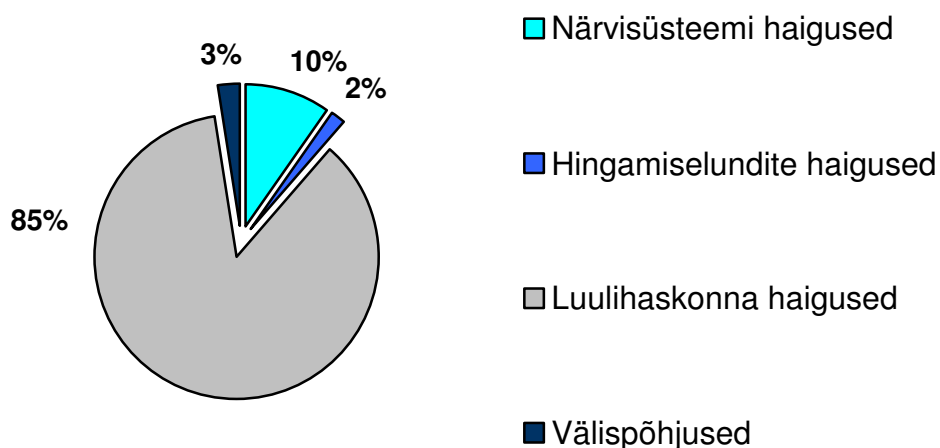
Töötervishoiuarsti teatisel kutsehaiguse diagnoosimise kohta olid sagedasemad esimesed diagnoosid (10. rahvusvahelise haiguste klassifikatsiooni järgi) rakenduse, ülepingutuse ja survega seotud pehmete kudede muud haigusseisund 20 juhul, külgmise põndapealispõletik ehk lateraalne epikondüliit 11 juhul ja karpaalkanali sündroom kaheksal juhul.

Kõik diagnoosid koos koodidega on toodud tabelis 1.

Tabel 1. KH esimesed diagnoosid 10. rahvusvahelise haiguste klassifikatsiooni (RHK-10) koodide järgi, juhtude arv (N=57).

Diagnoos	RHK-10 kood	Juhtude arv
Närvisüsteemi haigused	G00-G99	Kokku - 8
Karpaaltunneli sündroom	G56.0	8
Kõrva- ja nibujätkehaigused	H60-H95	Kokku - 3
Müratekkene kuulmisnõrkus	H83.3	3
Hingamiseldite haigused	J00-J99	Kokku - 4
Astma	J45	2
Ränisisaldava tolmu põhjustatud pneumoonioos	J62	2
Naha- ja nahaaluskoe haigused	L00-L99	Kokku - 2
Allergiline kontaktdermatiit	L23	1
Ärritav kontaktdermatiit	L24	1
Lihaskonna ja sidekoehaigused	M00-M99	Kokku - 39
Kaela lülivaheketta haigusseisund radikulopaatiaga	M50.1	1
Kodarлуу tikkeljätke kõõlusetupestik [de Quervain]	M65.4	1
Sünoviaalkesta- ja kõõlusetupestikud	M65.8	3
Rakenduse, ülepingutuse ja survega seotud pehmete kudede muud haigusseisundid	M70.8	20
Õlavarre pöörajahaste kõõluskätise sündroom	M75.1	3
Külgmine põndapealispõletik ehk lateraalne epikondüliit	M77.1	11
Välispõhjuste toime tagajärjed	T00-T98	Kokku - 1
Metallide toksiline toime, plii ja selle ühendid	T56.0	1

Kutsehaigestumise teatisel olid sagedasemad teise kuni seitsmenda diagnoosina rakenduse, ülepingutuse ja survega seotud pehmete kudede muud haigusseisundid 15 korral, õlavarre pöörajahaste kõõluskätise sündroom 14 korral, liigesevalu 13 korral ja karpaalkanali sündroom üheksal korral.

Joonis 7. 2012. aastal kutsehaigetel teise kuni seitsmendana diagnoositud haiguste osakaal (N=172).

Kõik KH diagnoosid RHK-10 koodidega, mis olid KH isikul töötervishoiuarsti poolt esitatud teise kuni seitsmenda diagnoosina (st. loetelu ei sisalda eelpool toodud 57 esimest KH diagnoosi), on esitatud tabelis 2.

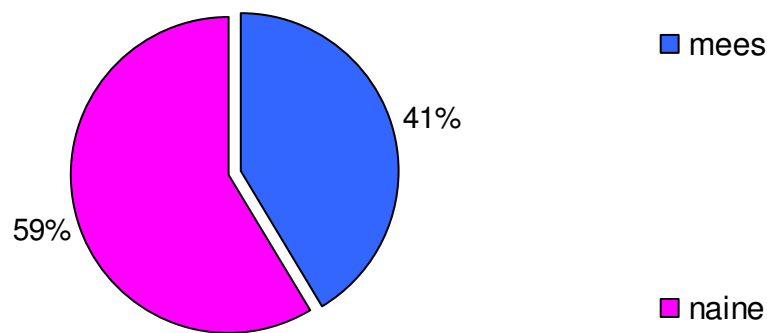
Tabel 2. KH juhtude diagnoosid RHK-10 koodidega ja juhtude arv, mis esinesid töötervishoiuarsti teatisel kutsehaiguse diagnoosimise kohta teise kuni seitsmenda diagnoosina (n=115).

Diagnoos	RHK-10 kood	Juhtude arv
Närvisüsteemihaigused	G00-G99	Kokku - 11
Karpaaltunneli sündroom	G56.0	9
Küünarluu- ehk ulnaarnärvi kahjustus	G56.2	3
Hingamiselundite haigused	J00-J99	Kokku - 2
Astma	J45	1
Aastaringne allergiline riniit	J30.3	1
Lihaskonna ja sidekoehaigused	M00-M99	Kokku - 98
Rakenduse, ülepingutuse ja survega seotud pehmete kudede muud haigusseisundid	M70.8	15
Õlavarre pöörjalihaste kõõluskätise sündroom	M75.1	14
Liigesevalu	M25.5	13
Dorsalgia e seljavalu	M54	9
Keskmine põndapealispõletik ehk mediaalne epikondüliit	M77.0	9
Külgmine põndapealispõletik ehk lateraalne epikondüliit	M77.1	9
Muude liigeste teisene artroos	M19.2	5
Polüartroos	M15	3
Nimme ja muude lülivaheketaste haigusseisundid radikulopaatiaga	M51.1	3

Esimese karpometakarpaal- ehk randme-kämbliigese artroos	M18	2
Muud sünoviaalkesta- ja kõõlustupepõletikud	M65.8	2
Õla liiteline liigeskihnupõletik ehk adhesiivne kapsuliit	M75.0	2
Kakspealihase kõõlusepõletik ehk tendiniit	M75.2	2
Õlanuki kiildumise sündroom	M75.4	2
Õlalimapaunapõletik ehk –bursiit	M75.5	2
Muud kroonilised kõõluse kinnituskoha põletikud ehk entesopaatiad	M77	2
Liigeste muud spetsiifilised kahjustused	M24	1
Sünoviit ja tenosünoviit	M65	1
Muud täpsustatud bursopaatiad ehk limapaunahaigustused	M71.8	1
Muud õlakahjustused	M75.8	1
Välispõhjuste toime tagajärjed	T00-T98	Kokku - 3
Vibratsiooni toime	T75.2	3

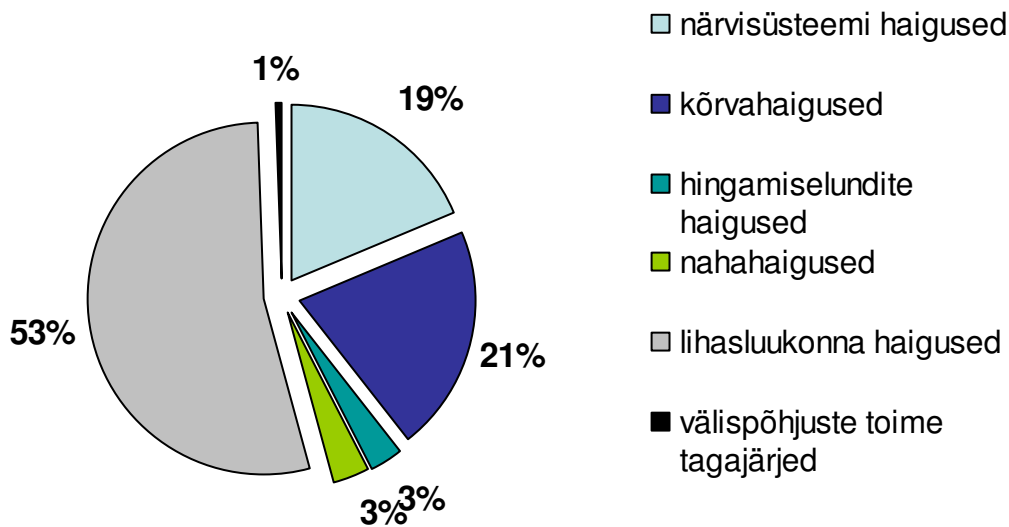
Tööst põhjustatud haigestumine 2012. aastal

Tööst põhjustatud haigestumisi diagnoosisid töötervishoiuarstid 2012. aastal 71 mehel ja 101 naisel, kokku oli 172 haigestunut. Haigestunute keskmine vanus oli 51,9 eluaastat; meestel 53,8 ja naistel 50,7 eluaastat.

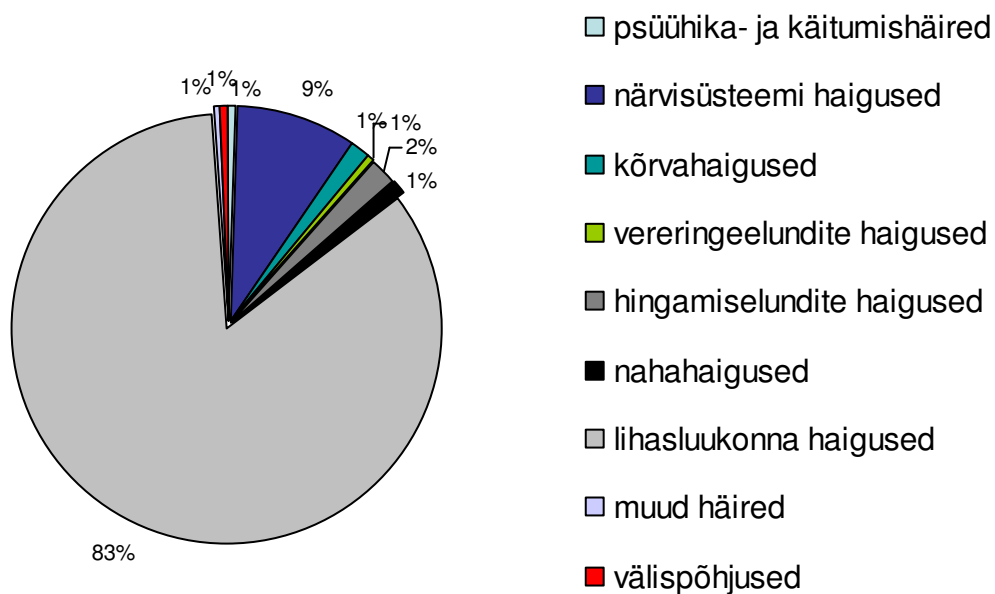

Joonis 8. 2012. aastal tööst põhjustatud haigestunute osakaal soo järgi (N=172).

Tööst põhjustatud haigustest diagnoositi 2012. aastal enim rakenduse, ülepingutuse ja survega seotud pehmete kudede muid haigusseisundeid (n=60), karpaalkanali sündroomi (n=41) ja müratekkest kuulmisnõrkust (n=36).

Joonis 9. 2012.a diagnoositud TPH osakaalud esimese diagnoosi järgi (N=172).

Joonis 10. 2012. aastal TPH teiste diagnooside osakaalud (N=167), st kõik diagnoosid v.a. esimesed diagnoosid.

Järgides sotsiaalministri määruse kutsehaiguste loetelus (leitav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/897867>) toodud kutsehaigust põhjustanud haiguste ja seisundite jaotust, siis respiratoorseid kutsehaigusi (määruse §2. toodud loetelu) oli kokku neli juhtu, töökeskkonna füüsikalistest ja füsioloogilistest ohuteguritest (määruse §4. toodud loetelu) põhjustatud kutsehaigusi 50 juhtu, töökeskkonna keemilistest ohuteguritest põhjustatud kutsehaigusi (määruse §6. toodud loetelu) kolm juhtu; mitte ühtegi kutsehaiguse juhtu polnud seotud kutsenakkushaiguse ja kutseparasiithaigestumisega ning kutsenahahaiguste ja –kasvajatega (§3. ja §5. toodud loetelu). Eraldi väärib märkimist, et 2012. aasta jooksul ei diagnoositud mitte ühtegi kutsekasvaja juhtu.